

УДК 378.147.111(477)

**ВДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ВИЩОМУ
НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ УКРАЇНИ**

Кулешов Сергій Олександрович

викладач кафедри іноземних мов,

Таврійський державний агротехнологічний університет,

м. Мелітополь

Анотація. На сьогодні дистанційне навчання грає досить важливу роль в розвитку української вищої освіти. Розробка дистанційних курсів вимагає від їх авторів постійного підвищення педагогічної кваліфікації, а процес модернізації сучасної освіти невід'ємно пов'язаний із широким застосуванням інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) в освітньому процесі, хоча власні специфічні науково-методичні можливості віртуального середовища вивчені далеко не повною мірою й приховують величезний потенціал. Сучасний український ринок освітніх послуг на даний момент пропонує широкий спектр освітніх послуг з найрізноманітніших спеціальностей із застосуванням різних видів ІКТ, віртуальних середовищ (в області економіки, будівництва, медицини і т.д.), ігрових освітніх програм тощо. Усе це надає широкий спектр можливостей віртуального очно- заочного й самоосвіти.

Ключові слова: дистанційна освіта, інформаційно-комунікативні технології, викладач, університет.

Одним з основних підходів, що зробили дистанційну освіту такою популярною в наш час, була ідея поліпшення обслуговування студентів, надання їм максимально зручних умов навчання. Фактично при цьому реалізується так званий маркетинговий підхід. Головну роль при цьому відіграє ідея системного підходу до забезпечення студентів усім необхідним. Отже, саме системний підхід надає можливість вирішати протиріччя вибору між

масовістю навчання, необхідної для зниження витрат, і якістю. Як показали дослідження компанії Nuclear Electric, технологія дистанційної освіти дозволяє знизити витрати на навчання в 2,5 рази при тому ж рівні якості.

Додаткові можливості дає використання світової мережі Інтернет, яке робить навчання величезної кількості студентів у великій кількості навчальних закладів майже індивідуальним.

Однак при цьому виникає проблема узгодження діяльності навчальних закладів, яка неможлива без розвиненої системи підтримки якості, та переходу від власних стандартів у цій області до загальноприйнятих. Фактично саме стандартизація є тою сполучною ланкою, яка перетворює окремі методи й методики в єдину технологію та виведе дистанційну освіту на новий рівень в Україні.

Серед методів обслуговування не можна не відзначити таку новацію, як модульна побудова програм з піврічних курсів, що дозволяє студентові формувати свою індивідуальну програму навчання.

Одна з найбільш важливих підсистем дистанційної освіти є система контролю. Питання зворотного зв'язку, включаючи оцінювання успіхів студентів, взагалі є для дистанційного навчання ключовими, оскільки викладач відносно рідко контактує зі студентом. Сучасна дистанційна освіта поступово відходить від тестової системи, як свідомо неприйнятною, оскільки та дозволяє перевірити, в основному, здатності студента до запам'ятовування. Більш важливо перевірити вміння студента аналізувати проблемні ситуації, синтезувати вирішення, використовувати комбінацію теоретичного матеріалу із власним досвідом.

Важливу роль також відіграє надання студентам можливості самоконтролю у вигляді системи питань і відповідей у підручниках. На відміну від часто використовуваних заключних тестів ці питання рівномірно розподілені по тексту для того, щоб не стільки контролювати студента, скільки стимулювати його активність. Для специфіки дистанційної освіти взагалі характерно не стільки контролювати студента, скільки допомагати йому.

Проте фінальний письмовий іспит дуже строго регламентований і проводиться в очному режимі, для чого студентам належить прибути до свого навчального закладу задля його складання.

Потужна технологічна й методологічна база дистанційної освіти грає важливу роль для його розвитку дистанційної освіти. Насамперед, слід зазначити, що основна перевага такої освіти – це унікальна доступність. А вона є результатом малої потреби в очних заняттях і наявності великої кількості навчальних матеріалів в електронному доступі. Напевно, найбільшої цінності дистанційна освіта набуває у віддалених від центральних районів населених пунктах, де інші можливості навчання малодоступні або взагалі відсутні.

Доступності сприяє й модульна побудова курсів. Кожний може вибрати собі курси за потреби, а кількість їх комбінацій багаторазово перевершує кількість можливих спеціальностей очного або заочного навчання. Хтось вчиться з перервами, намагаючись повністю опрацювати всі матеріали курсу та використати всі його можливості з подальшою їх реалізацією на практиці. Інші вивчають одночасно кілька курсів. В цілому ж студент може поступово досягати будь-яких рівнів кваліфікації.

Інша перевага дистанційної освіти – це практичність навчання, яка досягається за рахунок комплексу методів адаптації навчання до потреб трудової діяльності студента й орієнтації на досягнення практичних результатів в його роботі ще в процесі навчання.

Третя перевага дистанційної освіти – низькі відносні витрати на навчання. Це пов'язано з малою потребою в аудиторіях і відсутністю необхідності поїздки студента на сесію. Особливо важливо ця для дорослих людей, у вартість навчання яких необхідно включати й недоотриману заробітну плату.

Четверта перевага дистанційної освіти – це висока мобільність. Світовий досвід показує, що дистанційне навчання менш консервативне стосовно нових напрямків діяльності людини, ніж очне. Тиражувати гарні підручники дешевше, чим професорів.

І, нарешті, дистанційна освіта має максимально ощадне ставлення до вільного часу студента. В основному він вчиться вдома або на роботі, і не витрачає час навіть на поїздки до навчального закладу. Крім того, він може вчитися саме в ті моменти часу, коли не завантажений іншими справами, тобто в найменш коштовний час.

Ясно також, що всі перераховані особливості дистанційного навчання дають ефект не тільки самі по собі, але й у взаємодії, що й дозволяє говорити про неї, як про якісно нову форму навчання.

В майбутньому, якщо спиратись на прогнозування фахівців з American Educational Research Association, дві третини всього навчання буде здійснюватися дистанційно. Швидше за все, даний прогноз варто вважати занадто оптимістичним, але безсумнівно одне – дистанційна освіта стає гідною альтернативою традиційній й в окремих сферах, насамперед у корпоративній і державній, йому будуть віддавати явну перевагу, оскільки це єдиний спосіб швидкого навчання при мінімальних витратах.

Можна зробити висновок, що у вищих навчальних закладах дистанційна освіта продовжить доповнювати традиційний очний варіант навчання, і в більшості випадків найбільш доцільним залишиться змішане навчання, коли одні курси, залежно від їхньої специфіки, вивчаються традиційним образом, а інші – дистанційно.

Л і т е р а т у р а

1. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навч. пос. / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, Л.С. Шевченко; за ред. Р.С. Гуревича. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348с.
2. Дистанційне навчання – це сучасно [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/comments/17415-distantsiyne-navchannya--tse-suchasno.-gazeta-osvita-ukrayini--24-vid-17.06.2013>.
3. Кадемія М.Ю. Використання сервісів соціальних медіа в навчальному процесі ВНЗ : Блоги, Веб-квести, Блог-квести: навч. пос. / М.Ю. Кадемія. – Вінниця: ТОВ фірма «Ландо», 2013. – 198с.

